

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-15 ta' Settembru, 2021

Appell Inferjuri Numru 21/2021 LM

Albert Gyorgy (Passaport Numru BB 4915708)
(‘l-appellat’)

vs.

Crystal River Cruises Manning Ltd (C 74271)
(‘l-appellanta’)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-soċjetà intimata **Crystal River Cruises Manning Limited** (C 74271) [minn issa ‘l quddiem ‘l-appellanta’], mid-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal Industrijali [minn issa ‘l quddiem ‘it-Tribunal’] fil-każ imressaq mir-rikorrent **Albert Gyorgy (Passaport Numru BB 4915708)**, tat-8 ta’ Frar, 2021, li permezz tagħha t-Tribunal iddeċieda li huwa għandu ġurisdiżżjoni

li jisma' l-każ. Is-soċjetà intimata ma taqbilx ma' dan u huwa għalhekk li ressqet dan l-appell.

Fatti

2. Ir-rikorrent kien ġie ingaġġat mas-soċjetà intimata bħala *chief engineer* fuq il-bastiment 'Crystal Bach', għal perijodu ta' żmien indefinit, liema impjieg kien irregolat mill-kuntratt iffirmit bejn il-partijiet fl-20 ta' Jannar, 2017. Ir-rikorrent spjega li huwa kien dejjem diligenti fix-xogħol tiegħu, u dejjem ipprova jagħmel ix-xogħol tiegħu bl-aħjar mod possibbli, tant hu hekk li kellu pożizzjoni tajba mas-soċjetà intimata. Żied jgħid li tul l-impjieg tiegħu, huwa qatt ma ngħata xi forma ta' twissija verbali jew formali, u lanqas qatt ma ttieħdu passi dixiplinari fil-konfront tiegħu. Qal li fil-15 ta' Novembru, 2019 huwa ġie nnotifikat permezz ta' ittra li ntbagħtet lilu mis-soċjetà intimata bil-posta elettronika, li l-impjieg tiegħu kien qiegħed jigi tterminat abbażi tal-artikolu 20 tal-kuntratt ta' impjieg. Ir-rikorrent qal li huwa ma ngħata l-ebda raġuni valida għal din it-terminazzjoni, u lanqas ma ngħata l-opportunità li jiddefendi ruħu. Kompla jgħid li din id-deċiżjoni hija waħda ingusta u ttieħdet mingħajr raġuni valida fil-fatt u fid-dritt, mingħajr ma ngħata twissija formali u opportunità li jtejjeb għemilu. Ir-rikorrent qal li t-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu kienet waħda ingusta, u s-soċjetà intimata ma pprovdiet l-ebda raġuni tajba għal din it-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu.

Mertu

3. Permezz tar-rikors tiegħu quddiem it-Tribunal, ir-rikorrent talab li (i) jiġi dikjarat li t-terminazzjoni tal-impjeg tiegħu ma' Crystal River Cruises Manning Limited kienet ingusta u saret mingħajr raġuni valida skont il-liġi; (ii) li jiġi dikjarat li t-terminazzjoni tal-impjeg tiegħu saret bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-Att dwar l-Impjegji u r-Relazzjonijiet Industrijali; (iii) li jiġi likwidat il-kumpens li għandu jingħata, u li s-soċjetà intimata għandha tiġi ordnata tħallsu l-imsemmi kumpens.

4. Is-soċjetà intimata fir-risposta tagħha qalet li in linea preliminari, ladarba r-rikorrenti huwa assenti minn Malta, u l-kawża odjerna ma ngabitx quddiem it-Tribunal permezz ta' mandatarju speċjali, l-att promutur għandu jitqies li huwa null u mingħajr effett. Komplet tgħid li in linea preliminari wkoll, il-każ odjern ma jaqax taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali. Is-soċjetà intimata spjegat li r-rikorrent kien ingaġġat bħala baħri fuq bastiment kummerċjali tas-soċjetà intimata rreġistrat taħt il-bandiera Maltija, jiġifieri *ai termini* tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili (il-Kap. 234), li jistipula li 'baħri' jinkludi "kull persuna (barra minn kaptana, bdoti u apprentisti) impjegati jew imqabbdin fi kwalunkwe kariga abbord bastiment". Is-soċjetà intimata qalet li r-rikorrent jaqa' taħt id-definizzjoni ta' 'baħri', u anki l-bastiment li kien jaħdem fuqu r-rikorrent, jaqa' taħt id-definizzjoni ta' 'bastiment' kif provduta fil-Kap. 234. Is-soċjetà intimata żiedet tgħid li l-artikolu 39 tal-Kap. 452 jipprovdli li d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 36 ma għandhomx jgħoddu għall-baħrin impjegati fuq bastimenti skont id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili. Komplet tgħid li r-

rikorrent kien tassew ingaġġat bħala baħri fuq bastiment kummerċjali li jbaħħar barra minn xtutna, u għaldaqstant il-provvedimenti tal-Kap. 452 dwar it-terminazzjoni tal-impjieg, li fuqhom jibbaża ruħu r-rikorrent, huma esklużi permezz tal-artikolu 39 tal-Kap. 452. Qalet li għalhekk il-kwistjoni odjerna ma taqax taħt il-gurisdizzjoni ta' dan it-Tribunal. Dwar il-mertu tal-każ, is-soċjetà intimata spjegat li mhux minnu li hija ma tatx smiġh xieraq lir-rikorrent, u dan kif ammess minnu stess, fejn jgħid li huwa ntalab, permezz ta' *email* tal-*personnel consultant*, jispjega ruħu dwar l-aġir tiegħu, u ngħata l-opportunità jirrispondi bil-miktub, sabiex eventwalment gie infurmat li s-soċjetà intimata kienet ikkunsidrat il-verżjoni li huwa ta bil-miktub, qabel l-impjieg tiegħu gie tterminat.

5. Ir-rikorrent ippreżenta kopja tal-kuntratt ta' impjieg tiegħu mas-soċjetà intimata, flimkien ma' kopja tal-ittra li ntbagħtet lilu fil-15 ta' Novembru, 2019, li permezz tagħha huwa gie infurmat li kien qiegħed jitkeċċa mill-impjieg b'effett immedjat. Is-soċjetà intimata fl-ittra tagħha għamlet riferiment għall-klawsola numru 20 tal-kuntratt ta' impjieg, li tgħid hekk,

“Any violation of the SHIP’s regulations or legal requirements concerning contraband (illegal or dangerous goods), smuggling, theft or embezzlement shall be deemed a breach of this AGREEMENT and EMPLOYEE may be dismissed without further notice. Other offences, such as wilful disobedience to any lawful command, wilful breach of duty, intoxication, scandal, aggression, harassment, conviction of crime or leaving the SHIP or duty station without permission shall also be deemed a breach of this AGREEMENT and EMPLOYEE may be dismissed at the sole discretion of the EMPLOYER with or without notice. All repatriation expenses in connection with the dismissed EMPLOYEE and all costs for supplying his/her release shall be for the dismissed EMPLOYEE’S account and shall be deducted from wages due EMPLOYEE at the time

of discharge. The EMPLOYERS exercise of its rights to terminate hereunder shall be without prejudice to any other remedy to which EMPLOYER may be entitled.”

6. Ir-rikorrent fl-*affidavit* tiegħu spjega li huwa kien ġie ingaġġat mis-soċjetà intimata fl-20 ta' Jannar, 2017, u kellu jibda joffri s-servizzi tiegħu mill-1 ta' Marzu, 2017. Spjega li huwa kien ingaġġat bħala *chief engineer*, u li din il-pożizzjoni hija waħda unika fil-kumpannija. Qal li huwa beda joffri s-servizzi tiegħu minn Wismar, fil-Ġermanja, fejn flimkien mal-kollegi tiegħu beda jaħdem fuq il-kostruzzjoni ta' bastiment, il-*'Crystal Bach'*. Qal li huwa żamm ir-rwol tiegħu bħala *chief engineer* fuq il-bastiment waqt il-vjaġġi tiegħu fuq ix-xmara Rhine. Qal li skont il-kuntratt ta' impjieg tiegħu, huwa kien jaħdem '5 ġimgħat *on* u 5 ġimgħat *off*'. Spjega li matul l-impjieg tiegħu huwa kien dejjem diligenti f'xogħlu u qeda r-rwol tiegħu skont l-aħjar abbiltà tiegħu. Żied jgħid li huwa qatt ma kellu kwistjonijiet mal-*management*, u qatt ma ngħata xi forma ta' twissija dixxiplinarja. Kompla jgħid li minkejja li huwa qatt ma ġie *assessed* għal xogħlu, il-*feedback* li kien jingħata dejjem kien wieħed pożittiv, u ħafna drabi huwa kien jibqa' xogħol fuq il-bastiment anki f'ħinijiet meta ma kienx mistenni minnu li jkun xogħol. Qal li meta induna li l-kumpannija ma kinitx qiegħda tagħmel użu minn *logbooks* fuq il-bastimenti tagħha, huwa pprepara mid-dar tiegħu *logbook* għal kull wieħed mill-bastimenti, u dawn baqgħu jintużaw mill-kumpannija sa dakinhar li huwa ġie mkeċċi mill-impjieg. Qal li bħala *chief engineer* huwa kien kap tad-dipartiment tal-inginerija. Ir-rikorrent spjega li fid-9 ta' Novembru, 2019 ix-xift tiegħu kien wasal biex jispiċċa f'nofsillejl, u kellu jirritorna lura lejn daru fl-Ungerija. Qal li l-unika titjira lejn l-Ungerija dakinhar kellha titlaq minn Eindhoven fid-disgħa ta' filgħodu, u kien għalhekk li l-kaptan tal-bastiment Douwe Tilstra tah permess jiżbarka minn fuq il-bastiment fit-tlieta ta' filgħodu,

qabel il-bastiment wasal fid-destinazzjoni tiegħu f'Amsterdam. Ir-rikorrent qal li qabel talab li jithalla jizbarka, huwa kkonsidra l-ligijiet marittimi, li jipprovdu li f'kull ħin irid ikun hemm inginier abbord il-bastiment. Qal li dan ir-rekwiżit xorta waħda kien ser jigi sodisfatt, għaliex fuq il-bastiment kien ser jibqa' l-kollega tiegħu Ferenc Babinszki, li huwa wkoll inginier. Qal li anki *ĉ-chief engineer* li kellu jidhol fix-xift minfloku kien gie infurmat b'dan, u huwa kien tah *handover* permezz tat-*telephone*, qabel niżel minn fuq il-vapur. Qal ukoll li l-kaptan tal-vapur huwa superjur tiegħu, u f'dan ir-rwol il-kaptan huwa l-persuna vestita bir-responsabbilità tat-teħid ta' deċiżjonijiet bħal dawn. Kompla jgħid li wara li ra li kollox kien f'postu, huwa niżel minn fuq il-bastiment, filwaqt li fl-għaxra ta' filgħodu tela' fuq il-bastiment iċ-*chief engineer* il-ġdid, u kompla bix-xogħol hu.

7. Ir-rikorrent qal li fil-11 ta' Novembru, 2019 huwa rċieva *email* mingħand Lorena Parada, *personnel consultant*, li talbitu jispjega r-raġuni għalfejn huwa kien żbarka kmieni minn fuq il-vapur. Qal li huwa spjegalha għaliex kien għamel hekk, u wara ma rċieva l-ebda komunikazzjoni oħra f'dan ir-rigward. Qal li fil-15 ta' Novembru, 2019 huwa rċieva l-ittra ta' terminazzjoni mill-impjieg permezz ta' *email*, u qal li minkejja li sar riferiment għall-klawsola 20 tal-kuntratt, il-kumpannija baqgħet ma tatu l-ebda raġuni għalfejn l-impjieg tiegħu kien qiegħed jigi tterminat. Qal li fl-istess ġurnata, il-kaptan tal-vapur ukoll irċieva ittra ta' terminazzjoni mill-impjieg, talli kien ippermetta lir-rikorrent jizbarka kmieni. Ir-rikorrent qal li qabel irċieva din l-ittra, huwa ma kien ingħata l-ebda twissija formali jew informali, u qatt ma kien ingħata xi indikazzjoni li l-kumpannija ma kinitx kuntenta bil-prestazzjoni tiegħu fuq ix-xogħol. Qal li l-proċess tat-tkeċċija tiegħu mill-impjieg sar fl-assenza tiegħu, u mingħajr ma

huwa ġie mismugħ. Ir-rikorrent qal li fis-17 ta' Novembru, 2019 huwa baġhat *email lill-management* tal-kumpannija, sabiex jiċċara s-sitwazzjoni u talab li jkun hemm revizzjoni tat-tkeċċija tiegħu mill-impjieg, imma ħadd ma wieġeb għat-talbiet tiegħu. Kompla jgħid li għalhekk huwa jemmen li t-tkeċċija tiegħu mill-impjieg kienet waħda illegali u bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-liġi.

Id-Deciżjoni Appellata

8. Permezz tad-deciżjoni mogħtija fit-8 ta' Frar, 2021, it-Tribunal ikkonkluda li għandu ġurisdizzjoni jisma' l-kwistjoni odjerna, u dan wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

"Ir-referenza tal-każ:

Dan il-każ ġie riferut lit-Tribunal Industrijali permezz ta' rikors ipprezentat mill-Avv. Nicole Briffa, bħala konsulenza legali tas-Sur Albert Gyorgy u li minn issa 'l quddiem ser jissejjaħ ir-rikorrent, fir-Registru tal-Qorti Superjuri nhar it-13 ta' Mejju, 2020, fejn sostniet li t-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu ma kinitx għal raġuni valida skont l-ATT tal-2003 dwar l-impjegi u r-Relazzjonijiet Industrijali (Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta).

Min-naħa ta' Crystal River Cruises Manning Ltd, li minn issa 'l quddiem ser tissejjaħ is-soċjetà intimata, fir-risposta tagħha sottomessa fit-23 ta' Settembru, 2020, hija rappreżentata mill-Avv. Paul Gonzi assistit mill-Avv. Matteo Pullicino, esprimiet il-pożizzjoni tagħha permezz ta' żewġ eċċezzjonijiet preliminari kif spjegati hawn taħt.

(a) Skont il-Liġi Maltija meta persuna ma tkunx residenti f'Malta il-każ tiegħu jrid jiġi pprezentat in rappreżentanza tiegħu minn mandatarju, u dan għaliex il-Liġi teħtieġ li persuna li tkun residenti hawn Malta tkun responsabbli għall-proċeduri li jseħħu fil-Qrati/Tribunali tagħna.

(b) Inkwantu li r-rikorrent kien jaqa' taħt definizzjoni ta' baħri u għalhekk l-impjieg tiegħu huwa irregolat taħt il-Kap. 234 u għaldaqstant huwa eskluż li t-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu għandha tiġi kkunsidrata taħt il-Kap. 452.

It-Tribunal ħa konjizzjoni tad-dikjarazzjonijiet tal-każ kif preżentati miż-żewġ partijiet kif ukoll tat-trattazzjoni li saret fit-tieni seduta ta' dan il-każ.

It-Tribunal Industrijali fil-każ tal-ewwel eċċezzjoni (a) fejn jingħad li minħabba li t-talba tar-rikorrent quddiem it-Tribunal ġiet ippreżentata mill-Avv. Nicole Briffa, f'isimha u mhux bħala mandatorju speċjali tiegħu, jikkonferma li skont id-dokumenti kif preżentati lit-Tribunal datati, 13 ta' Mejju, 2020, it-talba ta' Albert Gyorgy saret f'ismu akkumpanjata minn rikors magħmul u ffirmat mill-Avv. Matthew Cassar.

It-Tribunal jikkonferma ukoll li ġiet sottomessa nota datata 22 ta' Jannar, 2021, min-naħa ta' Albert Gyorgy li magħha ġiet annessa 'Special Power of Attorney' prokura speċjali sabiex l-Avv. Nicole Briffa tkun appuntata bħala l-avukat tiegħu sabiex tmexxi dan il-każ.

It-Tribunal jikkonferma li permezz ta' prokura speċjali datata 3 ta' Novembru, 2020, kif ippreżentata huwa aktar minn ben ċar li r-regolamenti proċedurali sabiex il-każ jitressaq huma aktar minn osservati.

It-Tribunal tajjeb li jfakkar, li skont l-Att 452 art. 78(3), it-Tribunal għandu jirregola l-proċedura tiegħu stess, aktar u aktar meta jkun qiegħed jippreserva r-regoli tal-ġustizzja naturali.

It-Tribunal jagħmel referenza għall-Kap. 452 sub-art. (2) jingħad "Meta jiġi allegat li haddiem ikun tkeċċa b'mod ingust minn prinċipal ____ il-każ għandu jintbagħat lit-Tribunal għad-deċiżjoni tiegħu fuq talba bil-miktub għal hekk magħmula mill-haddiem li jallega l-ksur jew minn xi persuna oħra f'isem u għal dak il-haddiem."

It-Tribunal jiġbed l-attenzjoni ukoll li r-rikorrent huwa ċittadin tal-Unjoni Ewropea li bis-saħħa tar-Regolament Komunitarju 1348/2000KE16 jirregola kif għandhom isiru n-notifiki ta' atti ġudizzjarji, għaldaqstant it-talba kif ippreżentata mir-rikorrent titqies bħala waħda formali u korretta.

Għaldaqstant l-ewwel eċċezzjoni kif mitluba mis-soċjetà intimata ma tistax tiġi milqugħa.

*Għat-tieni eċċezzjoni (b) fejn jingħad li r-rikorrenti, mitqies li huwa kien fil-grad ta' **Baħri**, u li minħabba f'hekk huwa rregolat taħt il-Kap. 234, għalhekk il-każ tiegħu m'għandux jinstema' quddiem dan it-Tribunal.*

It-Tribunal jikkonferma li skont il-kuntratt tax-xogħol (Dok. A) skont artikolu 30 paġna 4 jidher ċar li " _____ any disagreement concerning the interpretation and enforcement of the AGREEMENT or any of the terms and conditions thereof shall be governed by the Laws of Malta _____."

It-Tribunal Industrijali wara li ra r-raġuni mogħtija hija mis-Socjetà intimata hi, li Albert Gyorgy kien impjegat bħala 'Chief Engineer' u li dan jaqa' taħt in-nomenklatura ta' impjeg ta' baħri, u li għaldaqstant dan għandu jressaq il-każ tiegħu taħt il-Kap. 234 u mhux taħt il-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta.

*It-Tribunal Industrijali b'riferenza għal sentenza tal-Qorti tal-Appell jifhem li hu aktar minn ben ċar li f'kull kwestjoni ta' dik li hija **Tkeċċija Ingusta**, filwaqt li tirreferi li huwa minnu li l-Kap. 452 ma jagħtix definizzjoni tal-kelma 'baħri', madanakollu l-Qorti xorta ma tara l-ebda raġuni għalfejn il-kelma baħri fl-artikolu 39 tal-Kap. 452 għandha tingħata xi definizzjoni differenti minn dik li hemm fil-Kap. 234. Wara kollox hu l-artikolu 39 tal-Kap. 452 li jirreferi "għall-baħrin impjegati fuq bastimenti skont id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili". Ladarba hemm referenza espressa għall-Kap. 234, mela loġikament id-definizzjoni ta' baħri għandha tkun konformi ma' dak l-Att.*

*Ladarba **Kaptan** mhuwiex inkluz fid-definizzjoni ta' baħri, l-ewwel parti tal-artikolu 39 tal-Kap. 452 ma tapplikax.*

Hu t-Tribunal Industrijali biss li għandu jiddeċiedi jekk kienx hemm raġuni ġusta għat-tneħħija Kaptan (Appell Nru 30/2015 Imħallef Anthony Ellul).

It-Tribunal Industrijali fil-linji ċari ta' din is-sentenza jgħid li Chief Engineer ma huwiex sempliċi baħri, għaldaqstant l-analogija ta' Chief Engineer hija aktar ġusta għal ma' dik ta' Kaptan, u għalhekk fuq l-istess bażi tas-sentenza riferuta dan il-każ huwa veru u simili. Izda oltre minn hekk, dan il-każ si tratta tkeċċija ingusta u il-Liġi Kap 452, hija dik li taħtu għandhom jinstemgħu każi simili. Għaldaqstant it-Tribunal jaqta' u jiddeċiedi li huwa għandu l-ġurisdizzjoni sabiex jisma' dan il-każ.

L-Appell

9. Is-socjetà intimata appellat minn din id-deċiżjoni tat-Tribunal fil-5 ta' Marzu, 2021, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex,

"... tilqa' l-aggravji u l-appell tagħha, u tordna illi tħassar, tannulla u/jew tirrevoka d-digriet appellat tat-Tribunal Industrijali datat it-8 ta' Frar, 2021 u taqta' l-istess kawża billi tilqa' l-eċċezzjonijiet imressqa mis-socjetà appellanti.

Bl-ispejjeż kontra l-appellat."

10. Is-soċjetà appellanta fir-rikors tal-appell tagħha spjegat li l-appellat kien ingaġġat bħala 'baħri' fuq bastiment kummerċjali tagħha, *ai termini* tal-Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta. L-appellanta qalet li l-Kap. 234 jiddefinixxi 'baħri' bħala kull persuna (barra minn kaptan, bdot u apprentist), impjegata jew imqabnda fi kwalunkwe kariga abbord bastiment. Żiedet tgħid li 'bastiment', skont l-istess Kap. 234, jinkludi kull xorta ta' biċċa tal-baħar li tintuża fin-navigazzjoni, sew jekk titmexxa bil-magni tagħha stess jew le, u tinkludi braken, puntuni, stabbilimenti li jżommu f'wiċċ l-ilma, stallazzjonijiet jew strutturi, *oil rigs* u bċejjeċ tal-baħar oħra bħal dawn, u tinkludi wkoll bastimenti taħt kostruzzjoni. L-appellanta qalet li l-Kap. 234 jagħmel distinzjoni ċara wkoll bejn 'kaptan' u 'baħri', u jistabbilixxi li kull persuna li tkun parti mill-ekwipaġġ abbord il-vapur li ma tkunx il-kaptan, għandha tiġi meqjusa li hija 'baħri'. Qalet li l-liġi tagħna ma tħalli ebda spazju għall-interpretazzjoni f'dan ir-rigward, u anki l-Qrati tagħna għamluha ċara diversi drabi li l-pożizzjoni tal-kaptan hija l-eċċezzjoni għar-regola jew għad-definizzjoni ġenerali, partikolarment fil-kuntest tal-esklużjoni li tinstab fl-artikolu 39 tal-Kap. 452, kif ser jiġi spjegat. L-appellanta qalet li anki l-kaptan għandu relazzjoni *sui generis* għaliex minkejja li huwa wkoll impjegat ta' sid il-bastiment, il-liġi tpoġġi fuqu obbligi, drittijiet u responsabbiltajiet speċjali, b'poteri speċjali bħala kmandant tal-bastiment, u għalhekk b'regoli speċjali li jirregolaw l-impjieg u t-terminazzjoni tal-impjieg tal-kaptan. Qalet li għalhekk it-Tribunal kien żbaljat meta kkonkluda li *ċ-chief engineer* ta' bastiment huwa aktar simili ta' kaptan, għaliex kaptan huwa dak il-persuna, minbarra l-bdot, li jkollha l-kmand jew li tkun inkarigata minn bastiment. Is-soċjetà appellanta qalet li għalhekk l-appellat fir-rwol tiegħu ta' *chief engineer* ingaġġat fuq vapur

irreġistrat taħt il-bandiera Maltija, jaqa' taħt id-definizzjoni ta' 'baħri' kif provdut fil-Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta.

11. L-appellanta qalet li għalhekk l-ewwel aggravju tagħha jikkonċerna l-ġurisdizzjoni tat-Tribunal, li permezz tal-artikolu 75 tal-Kap. 452 għandu ġurisdizzjoni esklussiva jisma' l-każijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija ingusta, u l-każijiet kollha li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali permezz tat-Titolu I tal-Att jew tar-regolamenti preskritti taħtu. Qalet li l-artikolu 2 tal-Kap. 452 jagħti definizzjoni ċara ta' x'inh i 'tkeċċija ingusta', u l-appellat qiegħed jallega li t-tkeċċija tiegħu mill-impjeg kienet waħda ingusta u saret bi ksur tal-provvedimenti tal-Kap. 452, partikolarment tal-artikolu 36 tal-istess liġi, li jirregola l-kriterju tar-'raġuni xierqa' mitluba mil-liġi. L-appellanta qalet li l-artikolu 39 tal-Kap. 452 jgħid iżda li d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 36 m'għandhomx jgħoddu għal baħrin impjegati fuq bastiment skont id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili. Qalet li għalhekk it-Tribunal ma jistax jikkonkludi li l-liġi applikabbli li tirregola dan il-każ hija l-Kap. 452, u lanqas ma jista' t-Tribunal ikollu ġurisdizzjoni jisma' kawża ta' tkeċċija ingusta ta' baħri, għaliex m'għandux tali ġurisdizzjoni *ai termini* tal-artikolu 75 tal-Kap. 452. L-appellanta qalet li l-appellat kien ingaġġat bħala baħri fuq bastiment kummerċjali li jbaħħar barra minn xtutna, taħt il-bandiera Maltija. Qalet li l-provvedimenti tal-Kap. 452 dwar it-terminazzjoni tal-impjeg li fuqhom ibbaża l-ilment tiegħu l-appellat, huma esklużi mill-applikazzjoni għaċ-ċirkostanzi odjerni permezz tal-artikolu 39 tal-Kap. 452, u għalhekk għandhom japplikaw minflok id-dispożizzjonijiet tal-Kap. 234 u l-liġijiet sussidjarji li jaqgħu taħtu. Is-soċjetà appellanta qalet li għalhekk it-Tribunal m'għandux ġurisdizzjoni

jisma' l-każ odjern, għaliex il-liġi teskludi l-ġurisdizzjoni tat-Tribunal peress li l-ingaġġ ta' baħrin jikkostitwixxi relazzjoni *sui generis* regolata b'liġijiet u regoli għalkollox distinti minn dawk ta' impjegati normali. Komplet tgħid li għalhekk huma l-qrati ordinarji li għandhom ġurisdizzjoni li jisimgħu u jiddeċiedu dwar kawzi rigward tkeċċija mill-impjieg ta' baħħara, kif jirrizulta ċar minn qari tal-Kap. 234.

12. It-tieni aggravju tas-soċjetà appellanta huwa rigward il-liġi applikabbli għall-każ odjern. Qalet li l-appellat kien ingaġġat bħala baħri fuq bastiment kummerċjali li jbaħħar lil hinn minn xtutna. Qalet li l-liġi tagħna hija ċara fis-sens li r-regolamenti taħt il-Kap. 452, senjatament dawk li jirregolaw it-tkeċċija mill-impjieg, ma japplikawx għat-temm tal-impjieg ta' baħrin, għaliex huma l-artikoli 114, 129, 129A, 130, 141, 142 u 145 tal-Kap. 234 li japplikaw, b'dispożizzjonijiet *ad hoc* dwar dixxiplina u dwar x'kumpens għandu jingħata baħri f'każ li jingħata s-sensja b'mod li mhux xieraq. Is-soċjetà appellanta kkonkludiet billi qalet li anki f'każ li din il-Qorti ssib li huwa t-Tribunal Industrijali li għandu ġurisdizzjoni jisma' u jiddeċiedi dwar il-każ odjern, il-liġi applikabbli hija l-Kap. 234 u mhux il-Kap. 452.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

13. Din il-Qorti sejra tgħaddi biex tikkonsidra l-aggravji sollevati mis-soċjetà appellanta, wara li din ħassitha aggravata bid-deċizzjoni tat-Tribunal Industrijali li qies li huwa għandu ġurisdizzjoni jisma' l-proċeduri odjerni, kif ukoll iddeċieda

li l-liġi applikabbli f'dawn iċ-ċirkostanzi hija l-Kap. 452, jiġifieri l-Att dwar l-Impjeggi u r-Relazzjonijiet Industrijali.

L-ewwel aggravju: [dwar il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal]

14. Is-soċjetà appellanta tgħid li t-Tribunal kien żbaljat meta kkonsidra li l-appellat ma kienx sempliciment 'baħri', iżda fil-kariga tiegħu ta' *chief engineer* kien qiegħed jaqdi rwol li huwa aktar simili għal dak ta' kaptan tal-vapur, u għalhekk f'dan il-każ il-liġi applikabbli hija l-Kap. 452. Is-soċjetà appellanta qalet li hija ma taqbilx ma' din il-linja ta' ħsieb, għaliex l-appellat kien ingaġġat bħala 'baħri' *ai termini* tal-Kap. 234. Spjegat li skont din il-liġi, 'baħri' huwa kull persuna li tiffirma parti mill-ekwipaġġ ta' vapur, iżda li ma tkunx kaptan, jew bdot jew apprentist, tal-vapur. Qalet li fil-ħsieb tal-legislatur għalhekk, il-posizzjoni ta' kaptan, ta' bdot jew ta' apprentist, hija l-eċċezzjoni għar-regola jew għad-definizzjoni ġenerali, u membri oħra tal-ekwipaġġ ma jaqgħux taħt id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 36 tal-Kap. 452, iżda huma regolati mill-Att dwar il-Bastimenti Merkantili (Kap. 234), għaliex il-baħrin huma regolati b'liġijiet u regoli distinti minn dawk ta' impjegati f'setturi u f'oqsma oħra.

15. Il-Qorti tqis li s-soċjetà appellanta għandha raġun fil-mod kif qed tgħid li għandu jiġi interpretat l-artikolu 39 tal-Kap. 452, li jipprovdi bl-aktar mod ċar li,

“[i]d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 36 ma għandhomx jgħoddu għall-baħrin impjegati fuq bastimenti skont id-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili ...”.

Ubi lex voluit dixit, ubi noluit tacuit. Dak li l-legislatur irid li jsejtni, jesprimih bl-aktar mod ċar fid-dispożizzjonijiet tal-liġi, u għalhekk ladarba l-liġi espressament

tgħid li l-membri kollha tal-ekwipaġġ, meqjusa li huma 'baħrin' għandhom ikunu regolati mid-dispożizzjonijiet tal-Kap. 234, mhuwiex il-każ li persuna li tokkupa il-grad ta' *chief engineer* fil-ġerarkija tal-bastiment għandha titqies bl-istess mod bħal kaptan, bdot jew apprentice. Lil dawn il-kategoriji ta' ħaddiema fuq vapur jew bastiment, il-legislatur eskluđihom b'mod espress u ddikjara li jaqgħu taħt ir-regolamenti tal-Kap. 452. Imma mhux hekk għal kull membru ieħor tal-ekwipaġġ, irrispettivament mill-grad u mill-kategorija li jaqa' fiha. Għalhekk il-Qorti qiegħda tilqa' l-ewwel aggravju tas-soċjetà appellanta li t-Tribunal Industrijali m'għandux ġurisdizzjoni jisma' din il-kwistjoni ta' 'tkeċċija ingušta' mill-impjeg ta' *chief engineer* fuq bastiment, għaliex il-liġi Maltija hija ċara f'dan ir-rigward. Il-Qorti tirritjeni illi li kieku l-legislatur ried li ċerti karigi fil-bastiment ikunu jaqgħu taħt l-eskluzjoni kkontemplata, huwa kien jgħid dan espressament, għaliex wara kollox il-kariga ta' *chief engineer* hija kariga maħsuba fil-liġi marittima internazzjonali, bħalma hija l-kariga ta' kaptan u ta' pilota.

It-tieni aggravju: [il-liġi applikabbli]

16. Is-soċjetà appellanta ssostni li l-liġi applikabbli għal dan il-każ hija l-Att dwar il-Bastimenti Merkantili, jiġifieri l-Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta, għaliex l-appellat kien ingaġġat bħala baħri fuq bastiment kummerċjali, u għalhekk japplikaw għalih id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, senjatament l-artikoli 114, 130, 145, u d-dispożizzjonijiet li jaqgħu taħt is-Sub-Titolu li jirregola d-dixxiplina ta' membri tal-ekwipaġġ, u ċjoé l-artikoli 169 *et seq.* tal-Att. Il-Qorti taqbel ukoll ma' din il-linja ta' ħsieb espressa mis-soċjetà appellanta, ladarba l-legislatur

ħaseb għal sitwazzjonijiet u għal liġi *ad hoc* li tirregola l-impjieg ta' membri tal-ekwipaġġ, isegwi li hija din il-liġi speċjali li għandha tirregola kwalsiasi proċedura mibdija mill-appellat. Għaldaqstant tqis illi anki dan it-tieni aggravju huwa ġustifikat, u tilqgħu.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti qiegħda tiddeċiedi dwar l-appell tas-soċjetà appellanta billi tilqgħu, u għaldaqstant qiegħda tħassar u tirrevoka d-digriet tat-Tribunal Industrijali tat-8 ta' Frar, 2021, tiddikjara li t-Tribunal Industrijali m'għandux il-ġurisdizzjoni sabiex jisma' l-lanjanza mressqa mill-appellat quddiemu, u taqta' l-istess kawża billi tilqa' l-eċċezzjonijiet imressqa mis-soċjetà appellanta dwar in-nuqqas ta' ġurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali.

Spejjeż ta' dan l-appell a karigu tal-appellat.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**